

Kennis van de bodem en het spel als basis

*Vos Ruinerwold Golf BV verbetert golfterrein van
Leeuwarder Golfclub De Groene Ster*

Project:	verbetering terrein Leeuwarder Golfclub De Groene Ster, Leeuwarden
Opdrachtgever:	Leeuwarder Golfclub De Groene Ster
Aannemer:	Vos Golf Ruinerwold BV
Aanneemsom:	circa € 200.000,-
Looptijd:	2018-2020
Werkzaamheden:	verbeteren waterhuishouding terrein en banen, aanleg- en renovatie rij- en wandelpaden, baggeren en opknappen waterpartijen en watergangen.

Albert Timmerman: "Communicatie is heel belangrijk bij dit werk. Daarom kom ik zelf regelmatig langs om bij te praten en zaken uit te leggen, zodat de aanwezigen begrijpen wat we doen en waarom we het zo doen. Het is daarbij belangrijk dat ik de taal van de golfers spreek. Dat geeft vertrouwen."

De op drie na 'moeilijkste' baan van Nederland is te vinden bij Leeuwarder Golfclub De Groene Ster. De leden willen deze graag op niveau houden en hebben een driejarenplan om het terrein te verbeteren. Vos Ruinerwold Golf voert deze opdracht uit vanwege zijn specifieke kennis en omdat het bedrijf de golftaal spreekt.

In het natuur- en recreatiegebied De Groene Ster, tegen de stad Leeuwarden aan, ligt de achttien holes (par 72) golfbaan van de Leeuwarder Golfclub De Groene Ster. Dat is een topbaan, die is aangelegd door golfarchitect Gerard Jol en die mooi is geïntegreerd in het Friese waterrijke landschap aldaar en vanwege de uitdaging voor de sportieve golfer. Deze baan is mede vanwege veel water beoordeeld als de op drie na 'moeilijkste' baan van Nederland. Dat brengt ons meteen bij de kern. De golfbaan ligt in een waterrijk veengebied, waar de bodem bestaat uit een heel dun zandpakket van circa tien centimeter op nat veen. Dat geeft beperkingen om de baan in goede conditie te houden. In natte perioden moet hij dicht om de fairs niet te beschadigen. Je loopt immers op een 'veenspons'. Bovendien was de accommodatie aan een opknappbeurt toe. Vos Ruinerwold Golf was al in beeld, omdat het bedrijf de greens al succesvol had opgeknapt en een meerjarig onderhoudscontract heeft, waarin het ook vanuit zijn kennis van grassen en grasverzorging ervoor zorgt dat de begroeiing op orde is. Dat is belangrijk in het totale plaatje en kan niet los worden gezien van het verbeteringsplan.

Drie fasen

Dat verbeteringsplan omvat het verbeteren van de waterhuishouding om meer speelbare uren te creëren, het opknappen van de paden en het uitbaggeren en opknappen van de waterpartijen en -gangen. Daarbij wil de vereniging de stappen over drie jaar hebben uitgevoerd, met elk jaar een stap. Vos Ruinerwold Golf was uitgenodigd in te schrijven met een plan om de verbeteringen zodanig te realiseren dat de gestelde doelstellingen worden gehaald zonder dat er in het seizoen (te) veel hinder zou zijn. Tijdens werkzaamheden moeten de golfers immers ongestoord door kunnen golfen met de bekende afzettingen waar ze omheen kunnen spelen. Vos Ruinerwold Golf kwam in beeld vanwege zijn specifieke kennis van de bodem en vanwege de daaruit opgebouwde referenties in de golfwereld. Dat is te verklaren doordat Vos Ruinerwold Golf van oudsher een agrarisch loonbedrijf is met daardoor veel kennis van de bodemgesteldheid en de grasmat. Vos Ruinerwold is in de golfwereld terecht gekomen doordat bedrijfsleider Albert Timmerman zelf golft. Met zijn achtergrond lette hij automatisch op bodem-, terrein- en grasgesteldheid en zag hij verbeterpunten. Van daaruit is de tak Vos Ruinerwold Golf ontstaan en dat is inmiddels een sterke tak van het bedrijf. Die heeft al diverse golfbanen gerenoveerd, uitgebreid en opgeknapt en voert voor een aantal golfbanen het reguliere onderhoud uit.

Extra draineren

Terug naar Leeuwarden. Om een betere waterafvoer te garanderen, is het volgens Albert zaak dat de ondergrond, het veen, nat blijft, zodat die niet inklinkt en de draagkracht behouden blijft, maar er tegelijk voor te zorgen dat het water in de dunne bovenlaag wel beter weg kan. Daarvoor is er drainage uitgebreid met dwars hierop

1 Het terrein was al gedraineerd, maar voor een betere afvoer van het water is extra drainage aangelegd. Uiteraard wordt hier ook met compact materieel gewerkt.

2 Inmeten op GPS is al standaard. De laatste innovatie waarmee Timmermans proefdraait, is het via de satellieten scannen van het terrein om zo de veldtoestand te monitoren, om van daaruit het onderhoud gericht en beter te kunnen uitvoeren.

3 Met de Graden is er extra bezand om de waterafvoer naar de dwarslamellen te vergroten. Deze machine wordt door Vos graag ingezet vanwege de goede werking op dergelijke golfterreinen.

4 Voor het verbeteren van de waterafvoer zijn op twintig centimeter afstand twee centimeter brede, twintig centimeter diepe sleuven voor dwarslamellen getrokken die zijn gevuld met drainagezand.

1

2

3

4

elke twintig centimeter zogenaamde zandlamellen. Het gaat hier om circa twee centimeter brede en twintig centimeter diepe geulen die worden gevuld met drainagezand om zo het water sneller af te voeren naar de drains. Daarnaast voegde Vos Ruinerwold Golf nog extra 'prikpaten' toe door te vertidrainen met dikke dichte pennen en deze te vullen met drainagezand. "Het totaal van deze werkzaamheden zorgt ervoor dat overtollig water veel sneller en beter wordt afgevoerd en zo de draagkracht van de fairways en semi roughs in natte perioden langer op orde blijft, terwijl de veenlaag voldoende vochtig blijft", vertelt Albert. Daarmee bereikte hij de doelstelling, meer speelbare uren op de banen. Deze werkzaamheden zijn vorig jaar succesvol uitgevoerd. Albert ziet deze verbetering wel in relatie met het reguliere onderhoud. "Tegelijk werken wij aan verbetering van de fairways en greens door heel gericht te bemesten, te beluchten en te beregenen en verbeteringen aan te brengen aan de grasmat door gericht in te zaaien en onkruid te bestrijden. Het gaat om het totaal, waarbij de verbetering van de waterafvoer wordt gekoppeld aan het reguliere onderhoud."

Vanaf de zijkanten

Dit voorjaar zijn alle paden vernieuwd. De moeilijkheid zat hier in de aan- en afvoer van het materieel en het tijdens de werkzaamheden

zo goed mogelijk bespeelbaar houden van de banen. Vos Ruinerwold Golf heeft de oude paden met een Planierhobel PH 15 in één keer op de juiste hoogte de toplaag verwijderd en in profiel gelegd. Deels zijn paden verlengd. Daar is met de mobiele graafmachine op de bekende manier het pad uitgegraven, voorzien van betongranulaat en ten slotte is er over het geheel met een asfaltspreidmachine (1,50 tot 3,00 meter) Noors graniet (0-8 millimeter) aangebracht en aangewalst. Met deze halfverharding zijn al goede ervaringen opgedaan op golfterreinen. Het Noorse gravel blijft mooi stabiel liggen en geeft gladde paden, zodat de golfers zich comfortabel met hun materieel kunnen verplaatsen. De grond en de oude toplaag zijn afgevoerd met een lichte tientons kipper met tandemstel in combinatie met een trekker op gazonbanden. Hierbij is er op de uiteinden bij de verschillende holes begonnen en naar de hoofdpaden toe gewerkt. Door bij deze werkzaamheden de afslag te verplaatsen, kon op de desbetreffende baan gewoon worden doorgespeeld. Voor de aan- en afvoer van materieel is vanaf verschillende zijkanten gewerkt om zo de routes op het terrein zo kort mogelijk te houden. Albert: "Het was even puzzelen en overleggen voor de beste routing, maar uiteindelijk konden we dit zo realiseren dat de paden zonder noemenswaardig oponthoud konden worden aangelegd."

5

6

7

8

5 Om het terrein zo min mogelijk te beschadigen, is voor de aan- en afvoer gewerkt met deze combinatie van een tientons kipper en een trekker op gazonbanden. De routing is zo kort mogelijk bij de zijkanten van het golfterrein gehouden.

6 Met de Planierhobel is de toplaag van de oude paden in één werkgang verwijderd en in profiel gelegd. Deze paste precies op de paden en legt ze in één keer iets rond in profiel, zodat de kanten minimaal hoefden te worden bijgewerkt.

7 De toplaag met Noors gravel is met een asfaltspreidmachine aangebracht en verdicht met een walsmachine. Noors gravel 0-8 millimeter opwaarts geeft een mooi strak en vast pad.

8 Volgend jaar zal het uitbaggeren en opknappen van waterpartijen en watergangen worden uitgevoerd. Ook een klus die hoge eisen stelt aan de afvoer om zo weinig mogelijk terrein te beschadigen en het spel zo weinig mogelijk te beperken.

Goed doorspreken

Volgend jaar is er een volgende klus, het uitbaggeren en herstellen van waterpartijen en watergangen. Albert: "Je zult begrijpen dat we daar echt niet kunnen gaan werken met flinke graafmachines en dito baggerkippers. We hebben hiervoor een duidelijk plan, waarmee we de schade en overlast kunnen beperken volgens de wensen die de golfvereniging in de gunning stelde. De grote lijnen zijn rond, maar we moeten dit uitgewerkte plan goed doorspreken voordat we ermee aan de slag kunnen."

Dat brengt ons bij een volgens Albert heel belangrijk punt. "Golfbanen zijn meestal van verenigingen. Alles wat er gebeurt, ligt onder een vergrootglas van de bezoekers en de leden. Dat betekent dus dat communicatie heel belangrijk is. Ze moeten weten wat je doet, waarom je het doet en je moet het kunnen uitleggen", aldus Albert. Hij geeft aan dat hij, ook al weet hij dat zaken echt wel goed worden uitgevoerd door de medewerkers, toch periodiek langs komt om de voortgang te bekijken en vooral ook even bij te praten. Dat is ook de reden dat hij nog niet aangeeft hoe ze het baggeren precies gaan uitvoeren. "Het moet eerst helemaal rond en doorgesproken zijn

voordat ik definitief onze oplossing vrijgeef", zegt hij. Bij de gunning stonden de hooflijnen wel vast. "Dat is met zo weinig mogelijk hinder en uitval van speelbanen en met minimale bodembeschadiging de waterwerken op orde brengen. Dat gaan we realiseren."

Op vertrouwen

Albert geeft aan dat het verder dan toch ook vooral een kwestie van onderling vertrouwen is. "Net zoals bij de aanleg van de paden we op dezelfde basis tot oplossingen zijn gekomen, zal dat volgend jaar bij het baggeren en herstellen van watergangen en waterpartijen gaan. "Onderling vertrouwen is in dezen heel belangrijk. Wij zijn de specialist, dus als wij aangeven dat het goed komt, moeten ze daarop kunnen vertrouwen en dat doen ze dan ook. Dat maakt dit werk extra boeiend", stelt hij vast. En dan heeft hij mee dat hij zelf actief golfer is. "Je herkent de argumenten en kunt vanuit de actieve spelers meedenken en meepraten. Golf is immers het enige spel waarbij tegelijkertijd het onderhoud doorgaat. Dat maakt de cirkel rond."

TEKST: Gert Vreemann

FOTO'S: Anjo de Haan, Vos Ruinerwold Golf BV, Vreemann